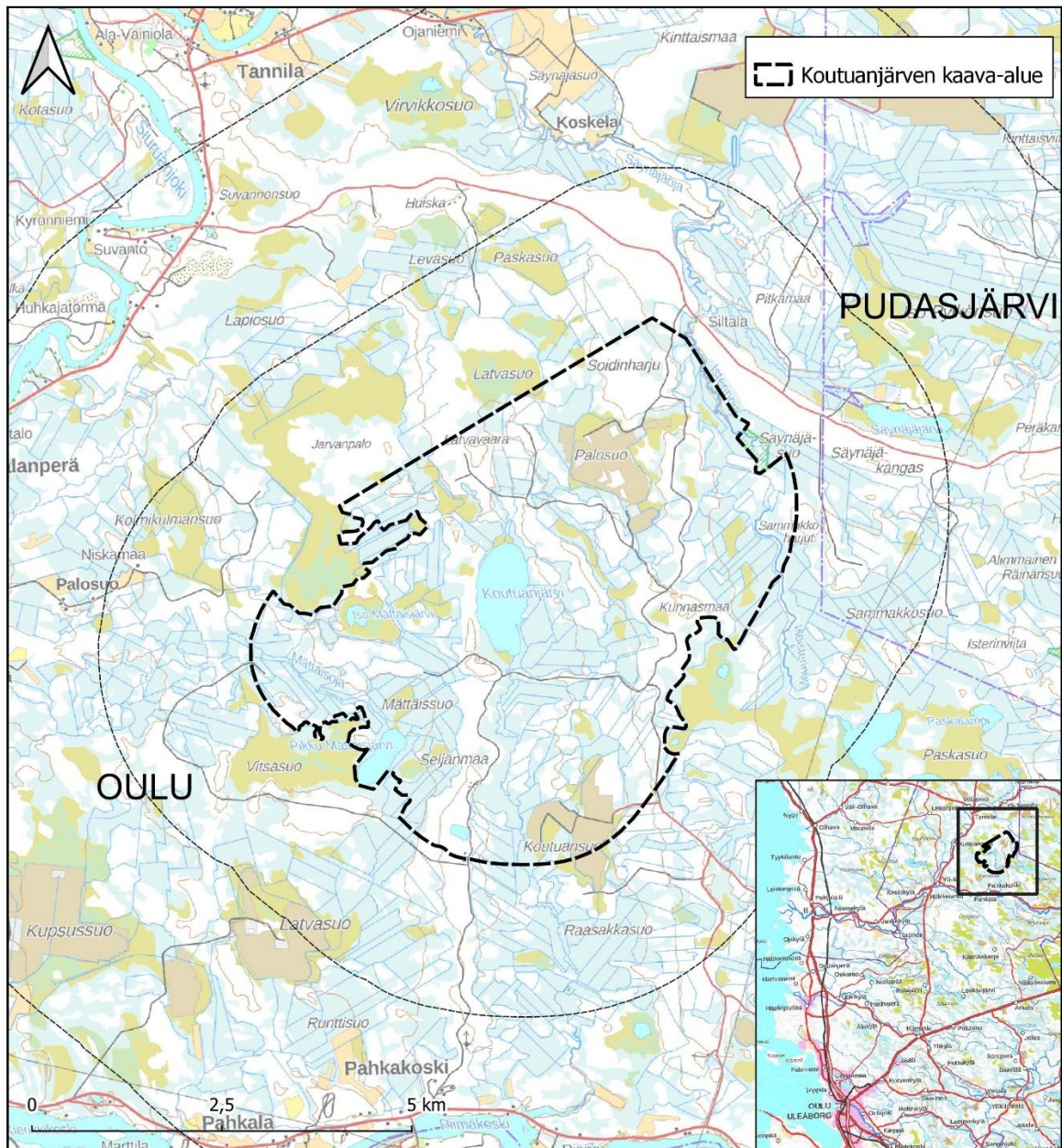

Koutuanjärven tuuli- ja aurinkovoima-alueen osayleiskaava

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	3
1 OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (OAS).....	3
2 YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY (YVA)	3
3 SUUNNITTELUALUE.....	4
4 SUUNNITTELUN TAVOITTEET	5
5 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	6
5.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.....	6
5.2 Maakuntakaavat.....	7
5.3 Yleiskaava- ja asemakaavat.....	10
5.4 Lähialueen muut tuulivoimahankkeet	13
6 OSALLISTUMINEN JA TIEDOTTAMINEN	14
6.1 Osalliset.....	14
6.2 Viranomaisyhteistyö	16
6.3 Osallistuminen ja vuorovaikutuksen järjestäminen.....	16
6.4 Palaute kuulemisten yhteydessä	18
7 TAVOITEAIKATAULU	18
8 VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	18
9 LAADITTAVAT SELVITYKSET.....	19
YHTEYSTIEDOT.....	20

Johdanto

Oulun kaupungin Koutuajärven alueelle on suunnitteilla tuuli- ja aurinkovoima-alue. Hanketta suunnittelee Metsähallitus. Suunnittelualue sijoittuu kaupungin koillisosaan Pudasjärven kaupungin rajalle. Lähialueelle sijoittuu myös muita suunnitteilla olevia tuulivoimahankkeita.

Noin 3000 hehtaarin kaavoitettavalle alueelle suunnitellaan 19–23 kokonaiskorkeudeltaan maksimissaan 320 metrin korkuisen tuulivoimalan rakentamista. Voimaloiden yksikköteho enimmillään 6–10 MW. Suunniteltu aurinkovoima-alue sijoittuu alustavasti suunnittelualueen pohjoisosaan noin 89 hehtaarin suuruiselle käytöstä poistuneelle turvetuotantoalueelle.

Hankkeeseen liittyen laaditaan osayleiskaava ja YVA-menettely. Yleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain (AKL) 77 a §:n mukaisena tuulivoimaosayleiskaavana, jolloin yleiskaavaa voidaan käyttää suoraan rakentamislupien myöntämisen perusteena. Hanke toteutetaan erillismenettelynä. YVA-menettelyssä tutkitaan nollavaihtoehdon (toteuttamatta jättäminen) lisäksi kahta toteutusvaihtoehtoa. Sähkönsiirron osalta tarkastellaan viittä vaihtoehtoa. Yleiskaavan vaikutusten arviointi pohjautuu pääosin YVA-menettelyn tuloksiin.

Osayleiskaavalla luodaan edellytykset tuulivoima- ja aurinkovoima-alueen toteuttamiselle. Kaavassa ratkaistaan tuuli- ja aurinkovoima-alueiden maankäyttö sekä voimaloiden määrä ja sijoittuminen. Yleiskaavan laadinnassa otetaan huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, alueidenkäyttölain mukaiset yleiskaavan sisältövaatimukset sekä Oulun tuulivoiman strategiset linjat.

Hankkeen osayleiskaavoituksesta vastaa Oulun kaupunki ja YVA- ja kaavakonsulttina toimii Sitowise Oy. Hankkeen suunnitteluprosessi toteutetaan tiiviissä yhteistyössä lähialueen asukkaiden ja muiden osallisten sekä eri viranomaisten kanssa.

Metsähallituksen hanketta koskeva kaavoitusaloite on hyväksytty Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunnassa 11.2.2022 (§ 68).

Tässä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kerrotaan alueidenkäyttölain mukaisesti, miten osallistuminen ja vuorovaikutus sekä kaavan vaikutusten arviointi tapahtuvat kaavaprosessissa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa suunnitteluprosessin kuluessa.

1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Alueidenkäyttölain (AKL) 63 §:n mukaan tulee kaavoitustyöhön sisällyttää kaavan laajuuteen ja sisältöön nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetetaan nähtäville kaavatyön aloitusvaiheessa. Osalliset voivat lausua mielipiteensä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kerrotaan, mitä on suunnitteilla ja missä, ketkä ovat kaavatyön osalliset, milloin ja miten alueen suunnitteluun voi vaikuttaa, arvioitu aikataulu, suunnittelutyön lähtökohdat, tavoitteet ja työn aikana tehtävät selvitykset sekä vaikutusten arvioinnit.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS) tarkennetaan tarvittaessa kaavatyön edetessä.

2 Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA)

Metsähallitus suunnittelee tuuli- ja aurinkovoimahanketta, josta tehdään YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi samaan aikaan, kun alueelta laaditaan kaavaa. Vaikka YVA toteutetaan

samanaikaisesti kaavan laatimisen kanssa, osayleiskaavoitus ja ympäristövaikutusten arviointimenetelmä (YVA) toteutetaan erillisinä prosesseina. YVA-menettelyssä tutkitaan Koutuanjärven tuuli- ja aurinkovoiman hankekokonaisuutta. Hanke koostuu tuulivoimatuotantoon suunnitellusta alueesta ja aurinkovoimatuotantoon suunnitellusta alueesta, sähkönsiirtoreittivaihtoehdoista ja varauksesta sähkön varastointialueelle. YVA-ohjelmassa esitetty vaihtoehto 1 (VE1) koostuu 23 tuulivoimalasta ja aurinkovoima-alueesta ja vaihtoehto 2 (VE2) koostuu 19 tuulivoimalasta ja aurinkovoima-alueesta. Hankkeen tuottaman sähkön siirto valtakunnalliseen sähköverkkoon pyritään toteuttamaan yhteistyössä muiden lähialueiden hankkeiden kanssa 400 kV ilmajohtona Hervan tai Isokankaan sähköasemalle. Jos Koutuanjärvi toteutuu ainoana hankkeena, sähkönsiirto toteutetaan 110 kV ilmajohtona Hervan tai Isokankaan sähköasemalle.

3 Suunnittelualue

Koutuanjärven osayleiskaavan suunnittelualue sijaitsee noin 50 kilometriä Oulun keskustasta koilliseen Oulun ja Pudasjärven kuntarajan tuntumassa. Koutuanjärven kaavoitettava alue on pinta-alaltaan noin 3000 hehtaaria. Kaava-alue on pääasiassa Metsähallituksen omistuksessa, mutta alueella on myös yksityisten maanomistajien maita. Suunnitellut tuulivoimalat sijoittuvat Metsähallituksen maille.

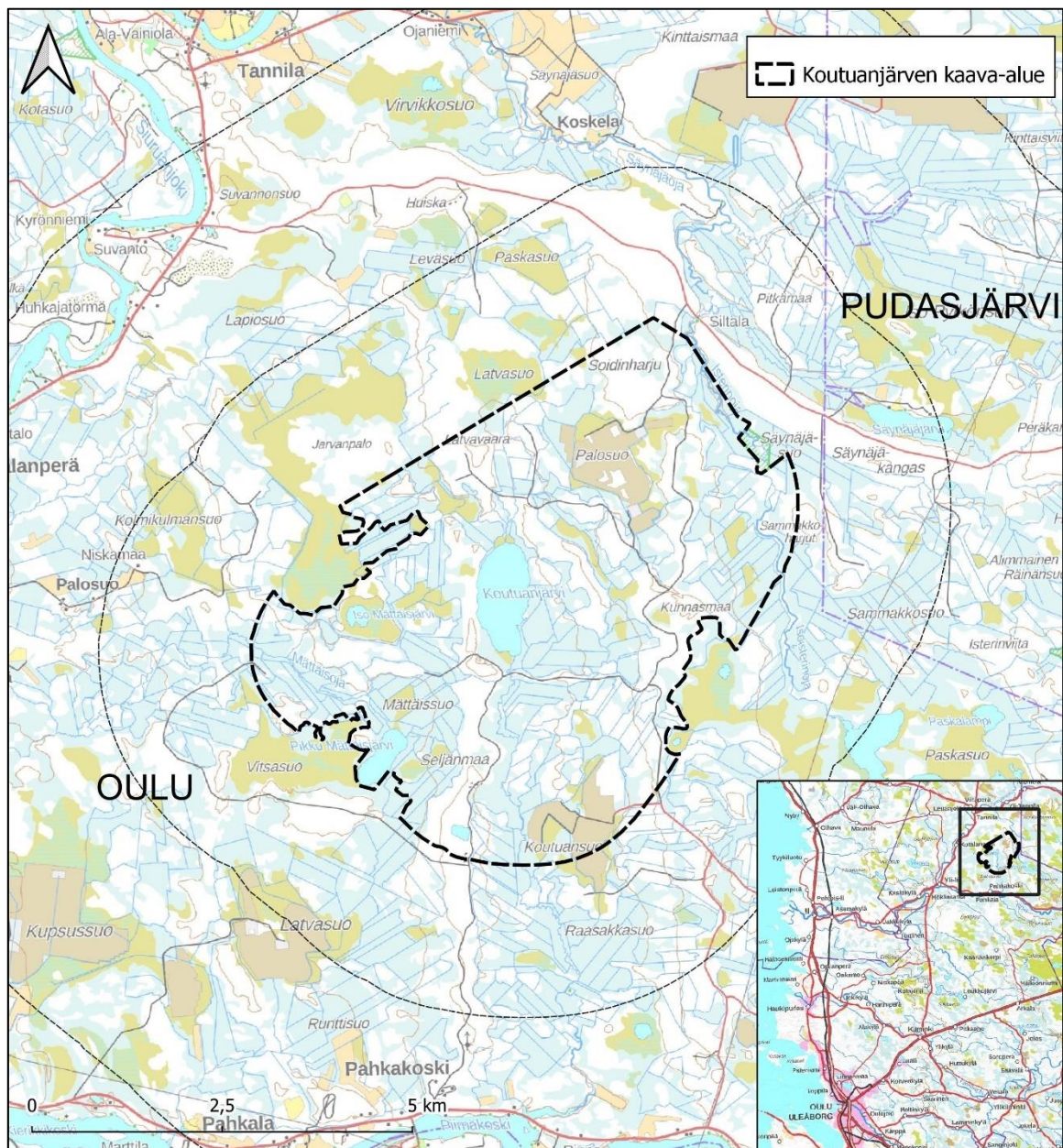
Kaavoitettava alue on pääosin talousmetsää ja ojittettua suota sekä ojittamattomia suoalueita. Alueella on muutamia vesistöjä, kuten kaavoitettavan alueen keskellä Koutuanjärvi ja länsiosassa Iso Mättäisjärvi ja Pikku Mättäisjärvi sekä eteläosassa Kauhialampi. Kaavoitettavalle alueelle sijoittuu kaksi käytöstä poistunutta turvetuotantoaluetta Palosuo ja Koutuansuo, josta Palosuon alueelle on suunniteltu hankkeen aurinkovoima-alueita. Alueella on olemassa olevaa metsäautotiestöä.

Lipas-tietokannan mukaan kaavoitettavalle alueelle sijoittuu moottorikelkkareitti, luontopolku, luontotorni, sekä viisi laavua, kotaa tai kammia (Jyväskylän yliopisto 2024).

Kaavoitettavalle alueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön kannalta arvokkaaksi luokiteltuja kohteita. Lähimmät valtakunnallisesti merkittävät kohteet sijoittuvat kuuden kilometrin ja lähimmät maakunnallisesti merkittävät kohteet yhdeksän kilometrin etäisyydelle kaava-alueen alustavista voimalapaikoista. Muinaisjäänösrekisterin mukaan (Museovirasto, maaliskuu 2025) kaavoitettavalle alueelle sijoittuu yhdeksän kiinteää muinaisjäänöstä, jotka ovat kivikautisia asuinpaikkojen ja tervahautojen jäänteitä.

Kaavoitettavan alueen pohjoispuoli rajautuu Säynäjäkankaan (11615504, 2-luokka) pohjavesialueeseen sekä pieneltä osin Huiskankankaan (11972005, 1-luokka) pohjavesialueeseen, jolla on vedenottotoimintaa. Kaavoitettavalle alueelle ei sijoitu Natura-alueita tai valtion luonnonsuojelualueita. Alueen koillispuolelle rajautuu yksityinen Isteri-ojan luonnonsuojelualue. Kaavoitettavan alueen länsipuolelle ja osittain alueen sisälle sijoittuu valtion muihin luonnonsuojelualueisiin kuuluva Lapiosuo. Kaavoitettavaan alueeseen rajautuu myös lounaspuolelta Vitsasuo. Lähimmät Natura-alueet sijoittuvat kaavoitettavasta alueesta noin kolme kilometriä luoteeseen (Virvikkosuo) ja noin neljä kilometriä itään (Kärppäsuo-Räinänsuo).

Suunnitelluista voimalapaikoista alle kahden kilometrin etäisyydellä ei ole asuinrakennuksia. Kaavoitettavan alueen pohjoispuolella sijaitsee yksi lomarakennus, joka sijoittuu noin 1,5 kilometrin päähän lähimmistä suunnitelluista voimaloista. Kaavoitettavan alueen lähiympäristössä asutus keskittyy etelässä lijoen ja lännessä ja pohjoisessa Siuruanjoen varteen. Lähimmät asutuskeskittymät ovat Pahkakosken ja Pahkalan pienkylät lähimmillään noin kolmen ja neljän kilometrin etäisyyksillä kaavoitettavasta alueesta etelään. Yli-Tannilan pienkylä on noin 4,3 kilometrin ja Tannilan kylä noin 5,5 kilometrin etäisyydellä kaavoitettavan alueen pohjoispuolella.

Kuva 3.1. Kaava-alueen rajaus.

4 Suunnittelun tavoitteet

Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa enintään 23 tuulivoimalan ja aurinkovoima-alueen sekä niihin liittyvien yhdys- ja huoltoteiden sekä sähköaseman, akkuvaraston ja maakaapeleiden rakentaminen laatimalla AKL 77 a §:n mukainen oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jota voidaan käyttää suoraan tuulivoimalan rakentamisluvan myöntämisen perusteena. Osayleiskaava laaditaan tiiviissä vuorovaikutuksessa osallisten ja viranomaisten kanssa.

Kaavahankkeen tavoitteena on lisätä Suomen uusiutuvan energiatuotannon kapasiteettia sekä lisätä tuulivoimalla tuotetun energian määrää ja vastata siten omalta osaltaan Suomen ilmastopoliittisiin tavoitteisiin. Koutuanjärven kaava-alue sijoittuu vireillä olevan Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavan ehdotuksessa osoitetulle tuulivoimatuotantoon soveltuvalla alueella. Toteutuessaan tuuli- ja aurinkovoimahanke vastaa osaltaan maakuntakaavan, Pohjois-

Pohjanmaan ilmastotiekartta 2021–2030:n sekä Pohjois-Pohjanmaan energiastrategian tavoitteisiin.

Oulun kaupunki on laatinut tuulivoiman strategiset linjaukset, jotka hyväksyttiin yhdyskuntalautakunnassa 17.12.2024. Linjausten tavoitteena on mahdollistaa tuulivoiman kehittäminen kaupungissa kestäväällä tavalla sekä tuulivoiman sijoittaminen parhaiten soveltuville alueille maankäytön suunnittelun kannalta. Yleisiin linjauksiin kuuluu seudullisesti merkittävän kokoluokan hankkeiden priorisointi ja että yleiskaava-alueen rajauksen muodostamisessa tulee noudattaa määritettyjä suojaetäisyyksiä tuulivoimaloihin. Suojaetäisyyksiä on asetettu muun muassa luonnonsuojelualueisiin, pohjavesialueisiin ja arvokkaisiin maiseman ja kulttuuriympäristön alueisiin. Suojaetäisyys vakituksiin ja vapaa-ajan asuntoihin on 1500 metriä. Kaupungin tuulivoimastrategiset linjaukset huomioidaan Koutuanjärven hankkeen suunnittelussa ja kaavan laatimisessa.

Lisäksi yleiskaavan suunnittelussa huomioidaan alueen ominaispiirteet. Tavoitteena on laatia yleiskaava siten, että tuulivoima-alueen rakentamisen kielteiset ympäristövaikutukset jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Yleiskaavaan liittyvän hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tuloksia hyödynnetään kattavasti yleiskaavan laadinnassa.

5 Suunnittelun lähtökohdat

5.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Alueidenkäyttölain 24 §:n mukaan alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Tämän kaavan suunnitteluun vaikuttavat ainakin seuraavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi
- Luodaan edellytykset vähähiiliselä ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen

Tehokas liikennejärjestelmä

- Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen väliin jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.
- Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämis- ja edellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

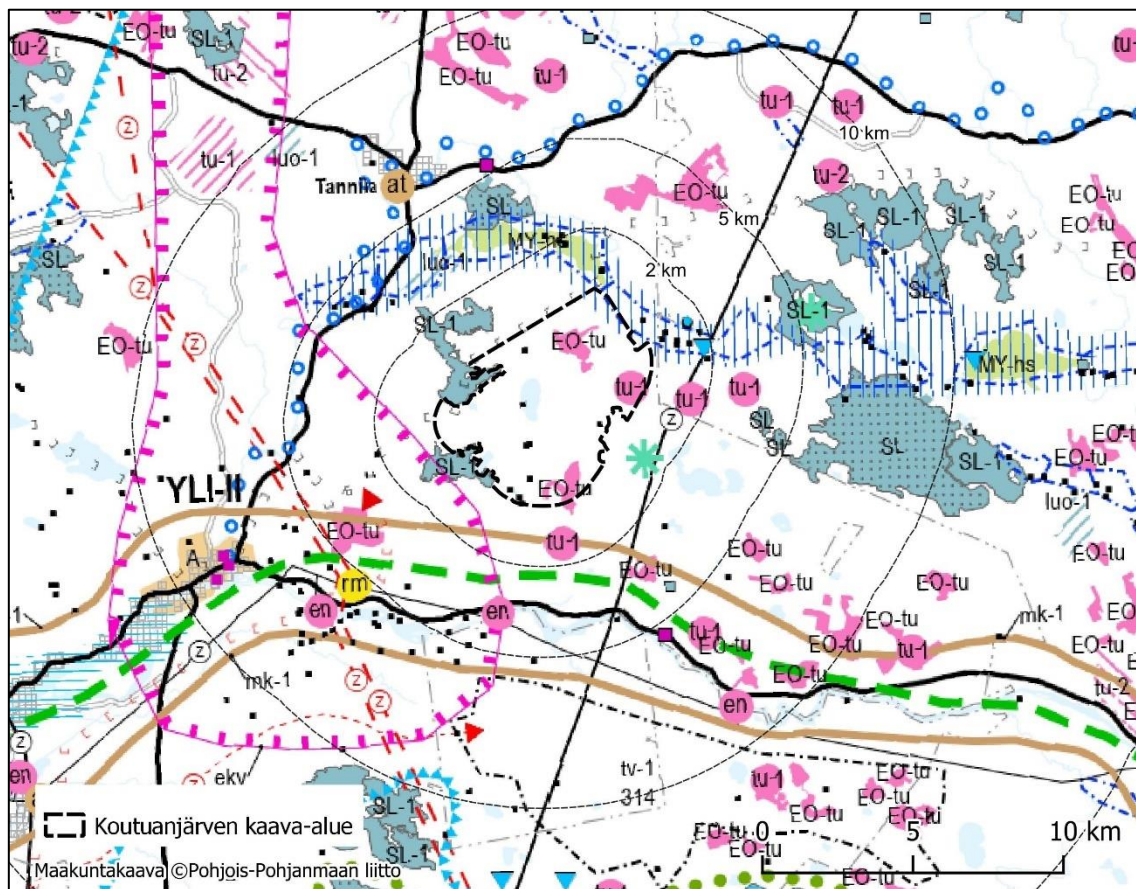
- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkon jatkuvuudesta.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden säilymisestä.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

- Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin, niin että tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.
- Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

5.2 Maakuntakaavat

Pohjois-Pohjanmaalla lainvoimaisia ovat Pohjois-Pohjanmaan 1.–3. vaihekaavat sekä Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava. Edellä on esitetty ote maakuntakaavayhdelmästä (Kuva 5.1).

Kuva 5.1 Ote Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta (18.1.2022). Osayleiskaava-alueen sijainti on osoitettu yhdistelmäkartan päälle mustalla katkoviivalla.

Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaava

Kaava-alueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaava, joka on saanut lainvoiman maakuntavaltuuston päätöksellä 2.12.2013. Kaava-alueen pohjois- ja eteläosaan on osoitettu kaksi turvetuotantoaluetta (EO-tu). Kaava-alueen itäosaan on osoitettu turvetuotantoon soveltuva alue (tu-1) ja länsireunaan luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä suoalue (luo-1) sekä luonnonsuojelualue (SL-1). Kaava-alueen läheisyyteen (viiden kilometrin etäisyydellä) on merkitty muita turvetuotantoalueita, turvetuotantoon soveltuvia alueita, luonnonsuojelualueita (SL, SL-1), Natura 2000-verkostoon kuuluva alue, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä suoalue, seututie ja pääsähköjohto 400 kV ja 220 kV. Muita merkintöjä noin 20 kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta on turvetuotantoon soveltuva alue (tu-1, tu-2), tuuli- ja rantakerrostuma, taajamatoimintojen alue, tuulivoimaloiden alue, luonnon monikäyttöalue ja poronhoitoalue.

Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaava 2

Kaava-alueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaava, joka on saanut lainvoiman maakuntavaltuuston päätöksellä 7.12.2016. Kaava-alueelle on osoitettu itä-länsisuunnassa moottorikelkkailureitti tai -ura ja länsiosaan muinaismuistokohteita. Viiden kilometrin etäisyydelle on merkitty useita muinaismuistokohteita, moottorikelkkailun yhteystarve, viheryhteystarve, maa-seudun kehittämisen kohdealue, matkailupalvelujen keskus ja tärkeä melonta- tai vesiretkelyreitti. Muita maakuntakaavaan osoitettuja merkintöjä 20 kilometrin etäisyydellä on tärkeä ulkoilu- tai retkeilyreitti, maakunnallisesti arvokas maisema-alue, maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö ja kylä.

Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaava 3

Kaava-alueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava, joka on saanut lainvoiman maakuntavaltuuston päätöksellä 11.6.2018. Kaava-alueen koillisosaan on osoitettu tärkeä pohjavesiväylä. Kaava-alueen koillisosaan rajautuu pohjavesialueita, lounaisosaan luonnonsuojelualue (SL-1) ja itäpuolelle on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Kaava-alueen välittömään läheisyyteen koillispuolelle on lisäksi osoitettu arvokas harjualue (MY-hs). Alle viiden kilometrin etäisyydellä muita merkintöjä on seututie (st), poronhoidon kannalta erityisen tärkeä kohde tai aita, perinnemaisemakohde, pääsähköjohto 400 kV ja 220 kV, pääsähköjohto 110 kV, ohjeellinen pääsähköjohto 400 kV, energiahuollon alue ja mineraalivarantoalue. Muita maakuntakaavaan osoitettuja merkintöjä 20 kilometrin etäisyydellä on pääsähköjohdon yhdystarve, ohjeellinen pääsähköjohto 110 kV, poronhoitoalue, turvetuotantoalue (EO-tu), maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY).

Yleiset suunnittelumääräykset

Vaihemaakuntakaavoissa 1 ja 3 on lisäksi osoitettu seuraavia yleisiä määräyksiä tuulivoimaloiden rakentamiselle:

- Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimala-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulipuistoja, jotka eivät ole merkitykseltään seudullisia.
- Tuulivoimalat tulee lähtökohtaisesti sijoittaa linnuston kannalta tärkeiden alueiden ulkopuolelle. Tapauskohtaisesti voidaan harkita tuulivoimarakentamista myös näille alueille, mikäli tuulivoimarakentaminen ei heikennä alueiden linnustoarvoja.
- Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa voimalat tulee sijoittaa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen, luonnonsuojelualueiden, Natura 2000 -verkoston alueiden, harjunsuojeluohjelman alueiden, maakuntakaavan luo -alueiden ja seudullisesti merkittävien virkistysalueiden ulkopuolelle.
- Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon eri hankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan ja linnustoon sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja välkevaikutuksia ja että valtakunnallisten kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät.
- Lähekkäin sijoittuvien tuulivoimala-alueiden liittäminen sähköverkkoon on pyrittävä keskittämään yhteiseen johtokäytävään.
- Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon lentoliikenteestä, liikenneväylistä ja tutkajärjestelmistä johtuvat rajoitteet voimaloiden koolle ja sijoittelulle sekä selvitettävä tuulivoimaloiden vaikutukset puolustusvoimien toimintaan. Poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon edellytykset.
- Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on kuultava puolustusvoimia. Suunnittelussa tulee turvata puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä ottaa erityisesti huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten tutkajärjestelmistä ja radioyhteyksien turvaamisesta johtuvat rajoitteet.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava

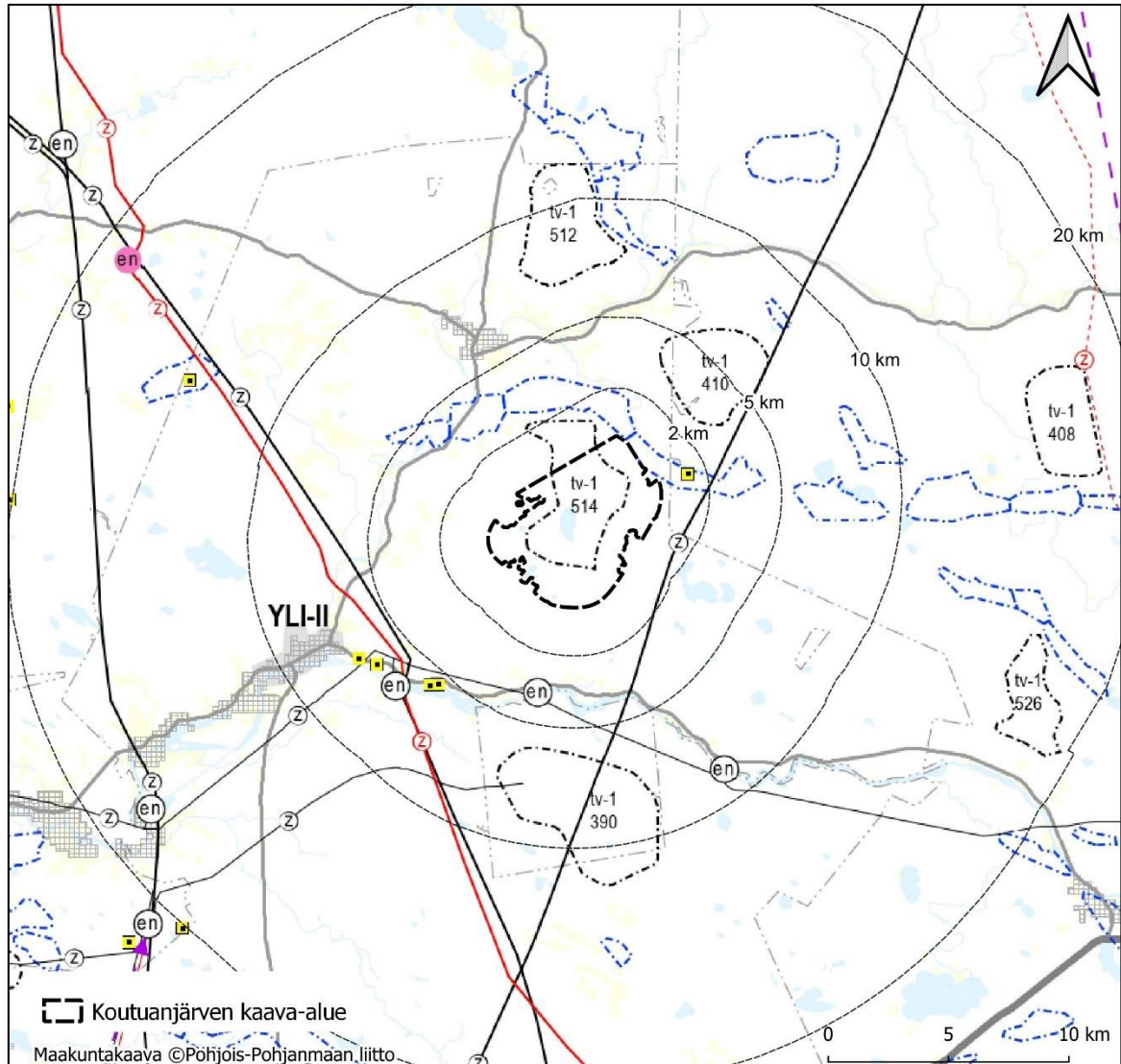
Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan laatiminen aloitettiin vuonna 2021. Vaihemaakuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 27.5.2025.

Koutuanjärven kaavoitettavalle alueelle on osoitettu kaavaehdotuksessa tuulivoimaloiden alue (tv-1). Kaava-alueen koillisosaan rajautuen on merkitty pohjavesialueita. Viiden kilometrin etäisyydelle on osoitettu valtakunnallisesti merkittävä arkeologinen kohde, tuulivoimaloiden alue (tv-1),

voimajohto 400 kV ja 220 kV, voimajohto 110 kV. Muita maakuntakaavaan osoitettuja merkintöjä 20 kilometrin etäisyydellä on uusi voimajohto 400 kV, ohjeellinen voimajohto 110 kV ja energiahuollon alue.

Maakuntakaavassa on yleisiä määräyksiä liittyen aurinko- ja tuulivoimaloiden rakentamiseen, jotka ohjaavat tarkempaa suunnittelua.

Kuva 5.2 Ote hyväksytystä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavasta 27.5.2025. Osayleiskaava-alueen sijainti on osoitettu maakuntakaavan päälle mustalla katkoviivalla.

5.3 Yleiskaava- ja asemakaavat

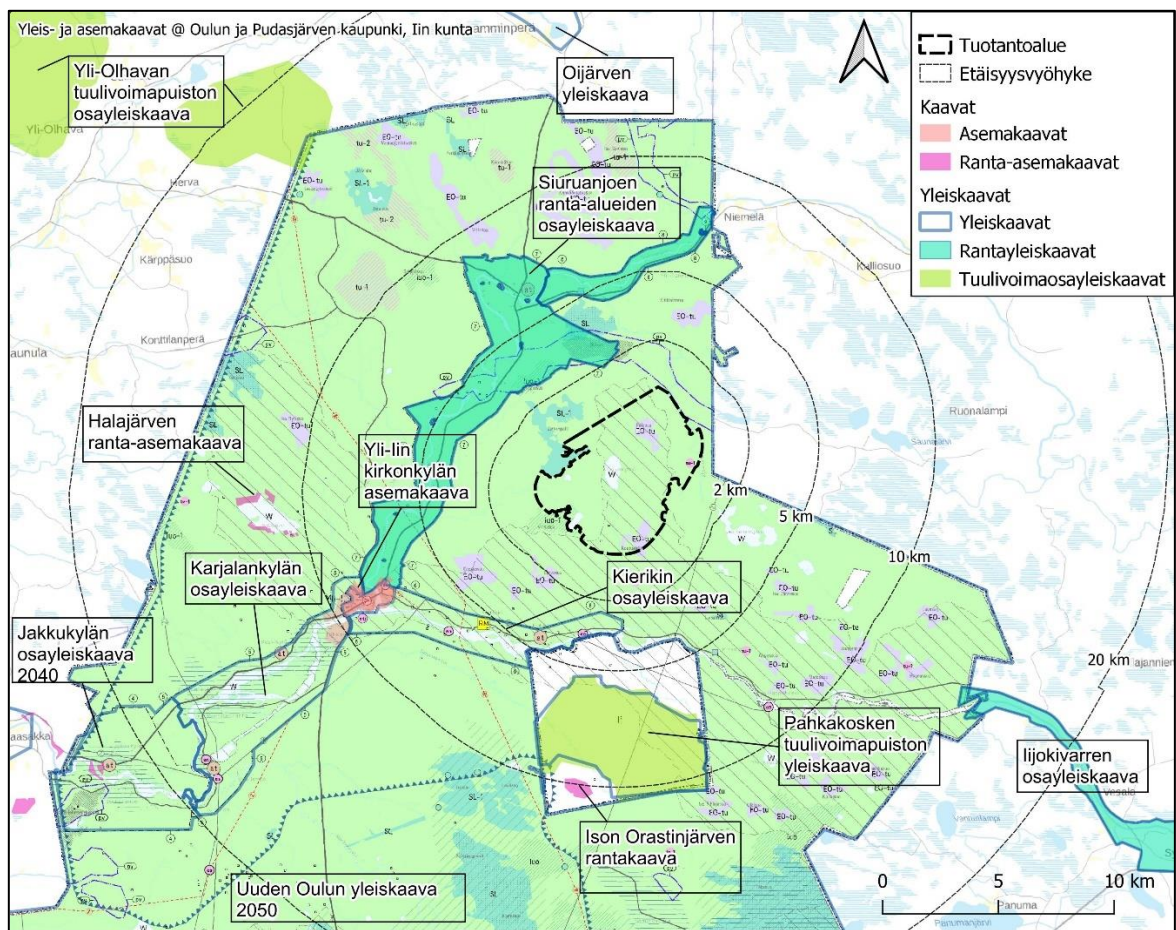
Koutuanjärven kaavoitettavalla alueella on voimassa Uuden Oulun yleiskaava (hyväksytty 2016). Kaavoitettava alue on Uuden Oulun yleiskaavassa osoitettu suurimmaksi osaksi maaseutukehittämisyöhykkeeksi 2 (maaseutu), jota määräyksen mukaan kehitetään maa- ja metsätalouteen, monipuolisiin muihin maaseutuelinkeinoin, luonnonvarojen kestävään hyödyntämiseen, maaseudun maisemaan ja kulttuuriympäristöihin, loma-asumiseen sekä luonnon moninaiskäyttöön perustuen.

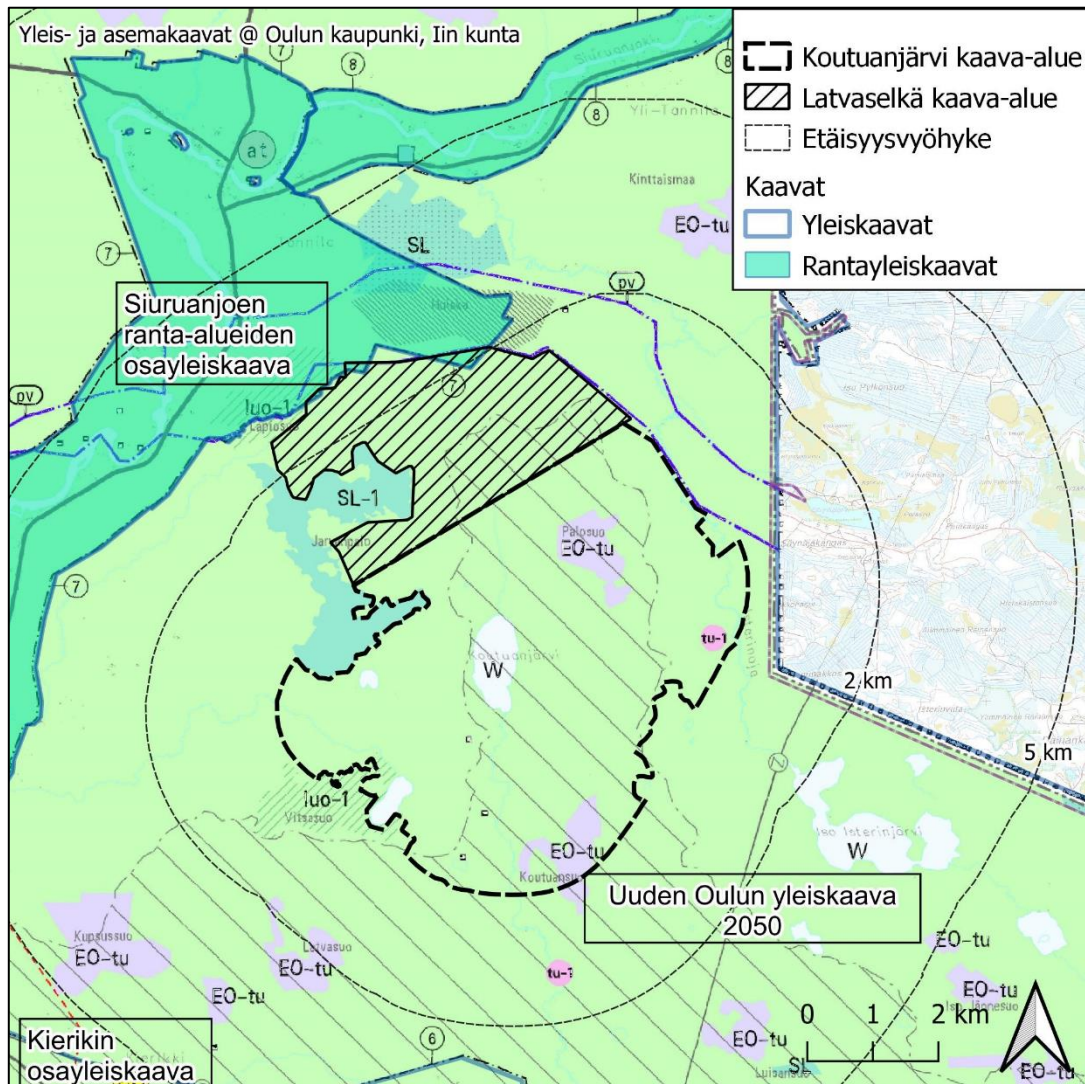
Lisäksi Uuden Oulun yleiskaavassa kaava-alueen keskelle on osoitettu arvokas vesistö (valuma-alue), vesialue (W, Koutuanjärvi) ja kaksi pienempää vesialuetta länsiosaan sekä turvetuotantoalueet pohjois- ja eteläosaan (EO-tu, Palosuo ja Koutuansuo) ja turvetuotantoon soveltuva alue (tu-1) kaava-alueen itäosaan.

Kaava-alueen lähistöllä sijaitsee lisäksi Siuruanjoen ranta-alueiden osayleiskaava (noin kaksi kilometriä luoteeseen), Kierikin osayleiskaava (noin kolme kilometriä etelään), Pahkakosken tuulivoimapuiston yleiskaava (noin viisi kilometriä etelään) ja Karjalankylän osayleiskaava (noin yhdeksän kilometriä lounaaseen).

Lähimmät asemakaava-alueet ovat Yli-lin kirkonkylän asemakaava noin 7 km kaava-alueesta lounaaseen, Ison Orastinjärven rantakaava noin 10 km kaava-alueesta etelään ja Halajärven ranta-asemakaava noin 10 km kaava-alueesta länteen.

Kuva 5.3. Kaava-alueen lähistöllä voimassa olevat yleis-, asema- ja ranta-asemakaavat.

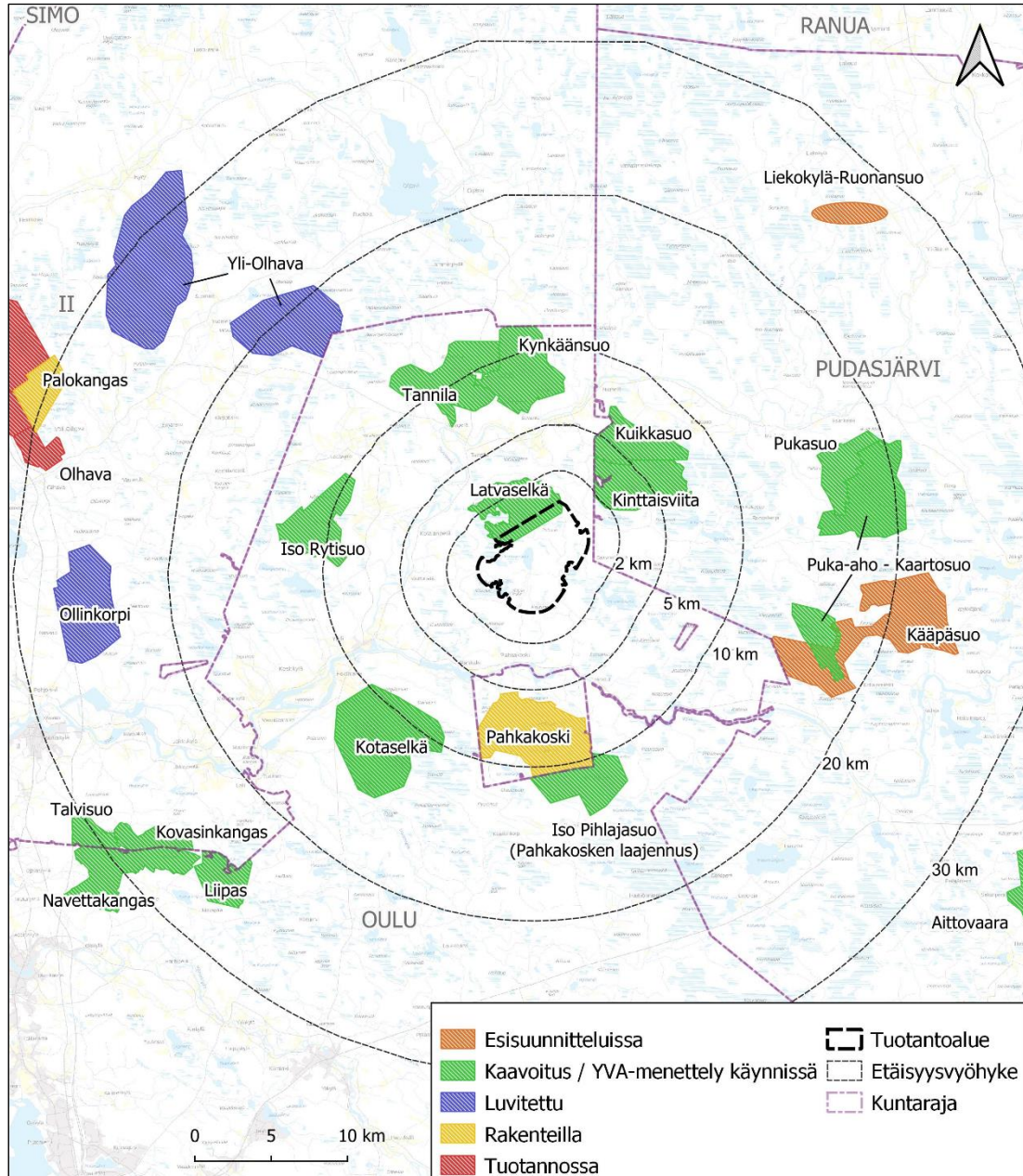
Kuva 5.4. Koutuanjärven ja Latvaselän kaava-alueet sekä niiden lähistöllä voimassa olevat yleis-
asema- ja ranta-asemakaavat.

Lisäksi Koutuanjärven kaavoitettava alue rajautuu luoteesta Latvaselän vireillä olevaan tuulivoima-
alueen osayleiskaavaan (Kuva 5.4) ja kaavoitettavan alueen koillispuolelle Pudasjärven kaupungin
alueelle noin kolmen kilometrin etäisyydelle sijoittuvat Kuikkasuo ja Kinttaisviidan tuulivoima-
hankkeiden vireillä olevat kaava-alueet. Kymmenen kilometrin etäisyydelle sijoittuu myös useita
muuta vireillä olevia tuulivoima-alueiden osayleiskaavahankkeita. Lähialueiden muut tuulivoima-
hankkeet on kuvattu seuraavassa kohdassa.

5.4 Lähialueen muut tuulivoimahankkeet

Seuraavassa kuvassa (Kuva 5.5) ja taulukossa (Taulukko 5.1) on esitetty lähialueen muut tiedossa olevat tuulivoimahankkeet noin 30 kilometrin säteellä kaavoitettavan alueen suunnitelluista tuulivoimaloista.

Kuva 5.5. Koutuanjärven kaava-alueesta noin 30 kilometrin etäisyydellä olevat muut tuulivoimahankkeet (tilanne 05/2025).

Taulukko 5.1. Toiminnassa tai suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet 30 kilometrin säteellä Koutuanjärven kaava-alueesta.

Hanke	Kunta	Voimalamäärä	Tila	Etäisyys (noin)
Latvaselkä	Oulu	11	Kaavoitus / YVA-käynnissä	0 km
Kinttaisviita	Pudasjärvi	11	Kaavoitus / YVA-käynnissä	2 km
Kuikkasuo	Pudasjärvi	15–23	Kaavoitus / YVA-käynnissä	3,5 km
Pahkakoski	Ii	30	Rakenteilla	5 km
Kynkäänsuo	Oulu	12–15	Kaavoitus / YVA-käynnissä	6 km
Tannila	Oulu	10–15	Kaavoitus / YVA-käynnissä	8 km
Iso Rytisuo	Oulu	9–18	Kaavoitus / YVA-käynnissä	8,5 km
Kotaselkä	Oulu	14–18	Kaavoitus / YVA-käynnissä	9 km
Iso-Pihlajasuo	Oulu	9	Kaavoitus / YVA-käynnissä	10 km
Kääpäsuo	Pudasjärvi	50–60	Esisuunnittelussa	13,5 km
Pukasuo	Pudasjärvi	11–15	Kaavoitus / YVA-käynnissä	14 km
Kaartosuo	Pudasjärvi	10	Esisuunnittelussa	14 km
Puka-Aho	Pudasjärvi	20–30	Kaavoitus / YVA-käynnissä	14 km
Yli-Olhava	Ii	50	Luvitettu	15 km
Liipas	Oulu	6	Kaavoitus / YVA-käynnissä	23 km
Liekokylä	Pudasjärvi	37	Esisuunnittelussa	24 km
Kovasinkangas	Ii	6	Kaavoitus / YVA-käynnissä	27 km
Ollinkorpi	Ii	10	Luvitettu	24 km
Navettakangas	Oulu	14	Kaavoitus / YVA-käynnissä	24,5 km
Kovasinkangas	Ii	6	Kaavoitus / YVA-käynnissä	25 km
Olhava	Ii	11	Tuotannossa	28 km
Talvisuo	Ii	5	Kaavoitus / YVA-käynnissä	28 km
Palokangas	Ii	12	Rakenteilla	29 km

6 Osallistuminen ja tiedottaminen

6.1 Osalliset

Osallisilla on oikeus ottaa kantaan kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavoista mielipiteensä (AKL 62 §).

AKL 62 § mukaan osallisia ovat kaava-alueen ja sen vaikutusalueen maanomistajat, asukkaat, alueella toimivat yritykset ja elinkeinon harjoittajat ja työssäkäyvät eli kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa.

Osallisia ovat myös ne viranomaiset, yhdistykset, järjestöt ja yhteisöt, jotka toimivat alueella tai joiden toimialaa kaavassa käsitellään. Näitä ovat ainakin:

Asukkaat, maanomistajat ja muut osalliset

- Kaavan vaikutusalueen asukkaat
- Kaavan vaikutusalueen maanomistajat ja haltijat
- Yritykset ja elinkeinonharjoittajat
- Virkistysalueiden käyttäjät
- Muut osalliset ja osalliseksi ilmoittautuvat

Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Asukkaita edustavat yhteisöt kuten asukasyhdistykset sekä kylätoimikunnat
- Tiettyä intressiä tai väestöryhmää edustavat yhteisöt kuten luonnonsuojeluyhdistykset
- Elinkeinonharjoittajia ja yrityksiä edustavat yhteisöt
- Erityistehtäviä hoitavat yhteisöt tai yritykset kuten energia- ja vesilaitokset

Näitä ovat ainakin:

- Cinia Group Oy
- Digita Oyj
- DNA Oyj
- Elisa Oyj
- Telia Finland Oyj
- Suomen Erillisverkot Oy
- Suomen Turvallisuusverkko Oy
- Fingrid Oyj
- Ikosen paliskunta
- Kiimingin paliskunta
- Kollajan paliskunta
- Oijärven paliskunta
- Paliskuntain yhdistys
- Erätuli ry
- Jakkukylän Eräkot ry
- Leuvan Erä ry
- Martimon Metsämiehet ry
- Metelin Erä ry
- Metsästys- ja ampumaseura Eraus r.y.
- Metsästysseura METKA ry
- Pahkakosken riista ja kalamiehet ry
- Pirttitörmän Riistaveikot ry
- Riistanhoitoyhdistykset (Kiiminki-Ylikiminki Rhy, Iin seudun Rhy)
- Saarikosken Jahtimiehet ry
- Tannilan metsästysseura ry
- Metsänhoitoyhdistykset
- MTK Pohjois-Suomi
- Rakennusteollisuus RT Oulun aluetoimisto
- Oulun kauppakammari
- Oulun vesi
- Pohjois-Pohjanmaan Lintutieteellinen Yhdistys ry
- Suomen luonnonsuojeluliiton Oulun yhdistys ry
- Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry

- Yrittäjäyhdistykset (Oulun yrittäjät ry, Iin yrittäjät ry, Yli-Iin yrittäjät ry)
- Muut mahdolliset yritykset ja yhteisöt

Viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Oulun kaupunki
- Naapurikunnat ja -kaupungit (Pudasjärvi, Ii)
- Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ELY
- Oulunkaaren ympäristöpalvelut
- Oulun seudun ympäristötoimi
- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohde
- Pohjois-Pohjanmaan Ympäristöterveydenhuolto
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Pohjois-Pohjanmaan alueellinen vastuumuseo, (Museo- ja tiedekeskus Luuppi, Oulu)
- Pohjois-Suomen aluehallintovirasto AVI
- Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
- Finavia Oyj
- Fintraffic Lennonvarmistus Oy
- Väylävirasto
- Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos
- Luonnonvarakeskus
- Suomen riistakeskus
- Metsäkeskus
- Metsähallitus
- Ilmatieteen laitos
- Puolustusvoimat

Osallisten listaa täydennetään tarvittaessa kaavamenettelyn aikana.

6.2 Viranomaisyhteistyö

Kaavamenettelyn yhteydessä pidetään viranomaisneuvottelut kaavan valmisteluvaiheessa ennen valmisteluaineiston nähtävilläoloa sekä tarvittaessa toinen neuvottelu sen jälkeen, kun kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä ja ehdotusta koskevat mielipiteet ja lausunnot on saatu (AKL 66.2 §, MRA 18§).

6.3 Osallistuminen ja kaavoitusprosessin vaiheet

Osayleiskaavan vireille tulosta, kaavan valmisteluaineiston ja kaavaehdotuksen nähtävillä olosta sekä kaavan voimaantulosta tiedotetaan Oulun kaupungin internetsivuilla www.ouka.fi sekä Kaleva ja Rantapohja -lehdessä.

Nähtävilläoloaikoina osalliset voivat esittää mielipiteitään osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) sekä kaavan valmisteluaineistosta (kaavaluonnos) ja kaavaehdotuksesta Osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja kaavan valmisteluaineiston nähtävilläolon aikana järjestetään yleisötilaisuus. Kaavaehdotuksen nähtävilläolon aikaan järjestetään myös yleisötilaisuus. Kaavoitus ja YVA-menettelyn aikana järjestetään poronhoitolain mukaisia neuvotteluita.

Kaavoitukseen liittyvä materiaali on nähtävillä Oulun Ympäristötalolla (Solistinkatu 2) sekä kaupungin internetsivuilla www.ouka.fi.

Kaavan vireilletulo ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Oulun yhdyskuntalautakunta on päättänyt käynnistää Koutuanjärven tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen 11.2.2025 § 68.

Oulun yhdyskuntalautakunta päättää osayleiskaavan vireille tulosta ja alueidenkäyttölain 63 §:n mukaisen osallistumis- ja arviointisuunnitelman hyväksymisestä ja sen nähtäville asettamisesta. Kaavan vireille tulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä olosta tiedotetaan lehti-ilmoituksella ja kaupungin internetsivuilla. Kaava-alueen ja naapurikiinteistöjen maanomistajia (alle 5 kilometrin etäisyydellä suunnitelluista tuulivoimaloista) tiedotetaan kirjeitse kaavoituksen vireilletulosta ja OAS:sta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi, jolloin aineistosta pyydetään lausuntoja ja osallisilla on mahdollisuus lausua mielipiteensä (AKL 62 §:n mukainen kuuleminen). Nähtävillä oloaikana pidetään OASia esittelevä yleisötilaisuus, joka voidaan pitää yhteisenä samaan aikaan toteutettavaan YVA-menettelyyn liittyvän yleisötilaisuuden kanssa.

Kaavan valmisteluvaihe

Kaavan valmisteluvaiheessa OAS:ista saadut palautteet käsitellään ja niihin laaditaan vastineet. Oulun yhdyskuntalautakunta päättää kaavan valmisteluvaiheen aineiston nähtäville asettamisesta. Kaavan valmisteluaineiston nähtävillä olosta tiedotetaan lehti-ilmoituksella ja kaupungin nettisivuilla. Kaavan valmisteluvaiheen aineisto (kaavaluonnos, kaavaselostus, tarvittavat selvitykset) asetetaan nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi, jolloin aineistosta pyydetään lausuntoja viranomaisilta sekä kirjeitse kaava-alueen ja naapurikiinteistöjen maanomistajilta (alle 5 kilometrin etäisyydellä suunnitelluista tuulivoimaloista). Nähtävilläolon aikana osallisilla on mahdollisuus lausua mielipiteensä kaavan valmisteluvaiheen aineistosta (AKL 62 §:n MRA 30 §:n mukainen kuuleminen). Kaavan valmisteluvaiheen aineiston nähtävillä oloaikana järjestetään yleisötilaisuus, joka voidaan pitää yhteisenä samaan aikaan toteutettavaan YVA-menettelyyn liittyvän yleisötilaisuuden kanssa.

Kaavaehdotusvaihe

Kaavan valmisteluvaiheen nähtävillä oloaikana saadut mielipiteet ja lausunnot käsitellään ja niihin laaditaan perustellut vastineet. Kaavaehdotuksen laadinnassa huomioidaan myös YVA-menettelystä saatu yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä. Kaavaan tehdään palautteen pohjalta tarvittavat muutokset. Oulun yhdyskuntalautakunta päättää kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta. Kaavaehdotuksen nähtävillä olosta tiedotetaan lehti-ilmoituksella ja kaupungin internetsivuilla. Kaavaehdotus asetetaan nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi (AKL 65 § ja MRA 19 §). Kaavaehdotuksesta pyydetään lausuntoja viranomaisilta sekä kirjeitse kaava-alueen ja naapurikiinteistöjen maanomistajilta (alle 5 kilometrin etäisyydellä suunnitelluista tuulivoimaloista) ja osalliset voivat jättää siitä muistutuksen. Kaavaehdotuksen nähtävillä oloaikana pidetään yleisötilaisuus.

Kaavan hyväksyminen

Kaavaehdotuksesta annettuihin muistutuksiin ja lausuntoihin annetaan perustellut vastineet. Kaupunginvaltuusto päättää kaavaehdotuksen hyväksymisestä kaupunginhallituksen esityksestä (AKL 37§).

Hyväksymispäätöksestä tiedotetaan ELY-keskukselle, Pohjois-Pohjanmaan liitolle ja niille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet. Yleiskaavan hyväksymispäätöksestä kuulutetaan virallisesti AKL 67 §:n ja MRA 94 §:n mukaan. Lainvoimaisuudesta kuulutetaan kaupungin nettisivulla ja paikallislehdessä. Kaava tulee voimaan, kun hyväksymistä koskeva päätös on lainvoimainen ja se on kuulutettu (MRA 93 §). Kaavan hyväksymispäätöksestä on 30 vuorokauden ajan mahdollista tehdä valitus hallinto-oikeuteen.

6.4 Palaute kuulemisten yhteydessä

Mahdolliset lausunnot ja mielipiteet voidaan jättää osoitteeseen:

Oulun kaupunki

Oulun kaupungin kirjaamo
PL 71
90015 Oulun kaupunki

tai sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo(at)ouka.fi

Kuulutukset julkaistaan Kaleva ja Rantapohja -lehdissä, Oulun ja Pudasjärven kaupunkien sekä linnan Internet-sivuilla kuulutukset-osiossa.

Nähtäville asettamisten yhteydessä kaava-aineistoihin voi tutustua Oulun Ympäristöpalvelolla asiakas-koneella (Solistinkatu 2), kaupungin Internet-sivuilla osoitteessa: <https://www.ouka.fi/suunnitelmat-ja-hankkeet/koutuanjarven-tuulivoima-alueen-osayleiskaava> sekä

YVA-menettelyn aineistoihin voi tutustua nähtävillä olojen aikana ympäristöhallinnon Internet-sivuilla: <https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/hankkeiden-ymparistovaikutusten-arviointimenettely-yva/yva-hankkeet> sekä YVA:n nähtävilläolopaikoissa.

7 Tavoiteaikataulu

Osayleiskaavan laadinnan tavoiteaikataulu

Työvaihe	Tavoiteaikataulu
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	2/2025–10/2025
Kaavan valmisteluvaihe (kaavaluonnos)	11/2025–3/2026
Kaavaehdotusvaihe	7/2026–10/2026
Kaavan hyväksyminen	12/2026

Kaavoituksen kanssa erillisenä menettelynä mutta samaan aikaan tehdään YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Tarkoituksena on, että menettelyt etenevät rinnakkain, ja yleisötilaisuuksissa kerrotaan sekä YVA:n että kaavan tilanteesta.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tavoiteaikataulu

Työvaihe	Tavoiteaikataulu
YVA-ohjelman laadinta	2/2025–5/2025
Selvitysten laadinta	2/2025–11/2025
YVA-ohjelma nähtävillä ja yhteysviranomaisen lausunto	9/2025–10/2025
YVA-selostuksen laadinta	11/2025–3/2026
YVA-selostus nähtävillä ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä	4/2026–5/2026, 8/2026

8 Vaikutusten arviointi

Yleiskaavan laadinnan yhteydessä arvioidaan kaavan keskeiset vaikutukset alueidenkäyttölain sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaisesti. Tuulivoimalat vaikuttavat ympäristöönsä muuttamalla maisemaa sekä tuottamalla ääntä ja välkettä. Tuulivoimarakentamisella voi olla vaikutuksia

luonnonarvoihin ja ihmisten elinoloihin. Teollisen kokoluokan aurinkoenergiahankkeiden keskeisimmät vaikutukset liittyvät tyypillisesti paneelien viemään laajaan maa-alaan ja visuaalisiin vaikutuksiin. Luontovaikutukset voivat kohdistua erityisesti linnustoon ja muihin eläimiin ja huomionarvoisiin luontotyypeihin.

Yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan erityisesti hankkeen luonto-, maisema-, melu- ja varjostusvaikutuksia sekä vaikutuksia kulttuuriperintöön ja -ympäristöön ja poronhoitoon. Vaikutuksia arvioidaan tarvittavassa laajuudessa myös esimerkiksi ilmastoon, liikenteeseen sekä maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen. Vaikutusten arviointi perustuu ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tuloksiin ja tehtyihin selvityksiin.

Kullakin vaikutustyyppillä on erilainen vaikutusalueensa. Osa vaikutuksista rajoittuu aivan tuulivoimaloiden rakennuskohteiden läheisyyteen. Osa vaikutuksista, kuten maisema- ja linnustovaikutukset, saattavat ulottua laajemmalle alueelle. Arvioinnissa hyödynnetään ympäristöministeriön laatimaa ohjeistusta tuulivoimarakentamisesta ja sen vaikutusten arvioinnista.

9 Laadittavat selvitykset

Kaavoituksen kanssa samaan aikaan tehdään YVA-lain (Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä) mukainen ympäristövaikutusten arviointi. Kaavassa hyödynnetään YVA-menettelyn tuloksia sekä YVA:n yhteydessä tehtäviä selvityksiä, joita ovat muun muassa seuraavat:

- Meluselvitys
- Varjostusvälkeselvitys
- Näkemäalueanalyysi
- Havainnekuvat
- Arkeologinen inventointi
- Hiilitaselaskennat
- Metsästäjähaastattelu
- Asukaskysely
- Natura-arvioiden tarveharkinta ja mahdolliset Natura-arvioinnit
- Luontoselvitykset
 - Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys
 - Pesimälinnustonselvitys
 - Pöllöselvitys
 - Metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitys
 - Päiväpetolintutarkkailu
 - Lintujen kevätmuutontarkkailu
 - Lintujen syysmuutontarkkailu
 - Liito-oravaselvitys
 - Viitasammakkonselvitys
 - Lepakkonselvitys
 - Lumijälkilaskennat
- Mahdolliset muut vaadittavat selvitykset

Yhteystiedot

Oulun kaupunki

Kaavoituksen yhdyshenkilö

Yleiskaavasuunnittelija

Virpi Haverinen

puh. 0406289096

virpi.haverinen(at)ouka.fi

Kaavaa laativa konsultti

Sitowise Oy

Ville Alasalmi (DI, YKS 758)

puh. 044 44 427 9569

ville.alasalmi(at)sitowise.com

Hankevastaava

Metsähallitus

Jenni Lehtikainen

puh. 0401829127

jenni.lehtikainen(at)metsa.fi

Palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaava-aineistoista

Mahdolliset lausunnot ja mielipiteet jätetään osoitteeseen

Oulun kaupunki

Oulun kaupungin kirjaamo

PL 71

90015 Oulun kaupunki

tai sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo(at)ouka.fi